

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2023-2024

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Lektura łacińskich tekstów patrystycznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Reading of Latin patristic texts
Kierunek studiów	Filologia klasyczna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne, hybrydowe)	Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr hab. Tadeusz Gacia, prof. KUL
---	--------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium			
ćwiczenia	30	I	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – Znajomość języka łacińskiego potwierdzona zdaniem egzaminu z tekstów łacińskich na studiach licencjackich. W2 - Znajomość literatury łacińskiej potwierdzona zdaniem egzaminów na studiach licencjackich.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Pogłębianie znajomości języka łacińskiego, tj. ugruntowanie wiadomości z fleksji, poszerzanie zasobu słownictwa w zakresie łaciny teologicznej, rozwijanie umiejętności przeprowadzania wnikliwej analizy składniowej zdań łacińskich.
C2 - Pogłębianie umiejętności analizy i interpretacji językowej i historyczno-literackiej utworów z okresu chrześcijańskiego antyku.
C3- Pogłębianie umiejętności tłumaczenia chrześcijańskiej poezji i prozy łacińskiej na język polski.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student pracuje samodzielnie nad tłumaczeniem fragmentu tekstu o zaawansowanym stopniu trudności wyznaczonego przez opiekuna naukowego. Podczas zajęć przedstawia swoją wersję i konsultuje ją z opiniami pozostałych uczestników ćwiczeń. Jest otwarty na sugestie opiekuna naukowego.	K_U03
U_02	Student dysponuje zaawansowaną znajomością gramatyki i słownictwa języka łacińskiego, która umożliwia mu lekturę oryginalnych łacińskich tekstów patrystycznych; umiejętnie identyfikuje i tworzy łacińskie formy fleksyjne, przeprowadza wnikliwą analizę składniową rozbudowanych zdań łacińskich; dokonuje przekładu tekstu łacińskiego z uwzględnieniem różnic strukturalnych między łaciną a językiem polskim; dokonuje krytycznej analizy tekstu i wytworów kultury materialnej chrześcijańskiego antyku w oparciu o dostępne komentarze i zasoby archiwalne	K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Lektura wybranych łacińskich tekstów poezji i prozy patrystycznej, polegająca na:

- 1) wstępnym tłumaczeniem tekstu
- 2) przeprowadzaniu jego analizy i interpretacji gramatycznej, stylistycznej i historyczno-literackiej
- 3) omawianiu przygotowanych samodzielnie przez studentów pisemnych przekładów tłumaczonych tekstów, uwzględniających cechy stylistyczno-funkcjonalne oryginałów
- 4) odniesieniu treści tłumaczonych tekstów do kulturowych uwarunkowań epoki
- 5) wpływie analizowanych tekstów na rozwój literatury teologicznej wieków późniejszych

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02	Analiza tekstu Dyskusja (w przypadku zajęć zdalnych: dyskusja z wykorzystaniem platformy MS Teams, funkcjonalność „osobne pokoje”, czat)	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Uzupełnione i ocenione Kolokwium Karta oceny pracy w grupie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Ocena niedostateczna

Student na zajęciach prezentuje postawę bierną; nie wykazuje zainteresowania pogłębianiem znajomości języka łacińskiego. Nie jest przygotowany do pracy nad tekstem i nie podejmuje dyskusji nad omawianymi rozwiązaniami translatorskimi.

Ocena dostateczna

Student dysponuje wystarczającą wiedzą z zakresu fleksji, składni i leksyki języka łacińskiego.

Student posiada wystarczającą praktyczną znajomość języka łacińskiego, by z niewielką pomocą prowadzącego zajęcia czytać oryginalne teksty łacińskie o zaawansowanym stopniu trudności; radzi sobie z identyfikowaniem i tworzeniem form fleksyjnych i z analizą składniową mniej skomplikowanych zdań łacińskich.

Student zachęcany przez prowadzącego zajęcia bierze udział w dyskusji nt. przekładu i interpretacji gramatycznej analizowanego tekstu; wykazuje chęć doskonalenia znajomości języka łacińskiego.

Ocena dobra

Student wykazuje dobrą znajomość fleksji, leksyki i składni łacińskiej oraz dostrzega różnice strukturalne między łaciną a językiem polskim.

Student ma dobrą praktyczną znajomość języka łacińskiego, pozwalającą mu na czytanie oryginalnych łacińskich tekstów patrystycznych o zaawansowanym stopniu trudności; dobrze radzi sobie z identyfikowaniem i tworzeniem form fleksyjnych i z analizą składniową zdań łacińskich; potrafi dokonać przekładu z uwzględnieniem różnic strukturalnych między językiem łacińskim a językiem polskim.

Student chętnie uczestniczy w dyskusji nt. przekładu i interpretacji gramatycznej analizowanego tekstu; wychwytuje biblijne asocjacje oraz umiejętnie prezentuje kontekst historyczny epoki.

Ocena bardzo dobra

Student dysponuje usystematyzowaną i ugruntowaną wiedzą z zakresu fleksji i składni łacińskiej; doskonale zdaje sobie sprawę z różnic strukturalnych między łaciną a językiem polskim; ma duży zasób słownictwa w języku łacińskim.

Student ma bardzo dobrą praktyczną znajomość języka łacińskiego, pozwalającą mu na czytanie oryginalnych tekstów łacińskich o dużym stopniu trudności; nie ma żadnych problemów z identyfikowaniem i tworzeniem form fleksyjnych i z dogłębną analizą składniową rozbudowanych zdań łacińskich; potrafi dokonać bardzo dobrego przekładu, doskonale rozumiejąc i oddając różnice strukturalne między językiem łacińskim a językiem polskim.

Student inicjuje merytoryczną dyskusję dotyczącą przekładu i interpretacji gramatycznej analizowanego tekstu; doskonale rozumie potrzebę porządkowania i pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności.

Student dostrzega odniesienia łacińskiego tekstu patrystycznego do tekstów biblijnych. Umiejętnie korzysta z edycji krytycznych tekstów chrześcijańskiego antyku.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa:

Oryginalne teksty wybranych łacińskich autorów chrześcijańskich w edycjach:

CCL Corpus Christianorum seu nova Patrum collectio. Series Latina, Turnhout 1971 – [CCL, t. 126,

1966]

CPL Clavis Patrum Latinorum, E. Dekkers, Ae. Gaar, wyd. 3, Steenbrugis, 1995 [CPL, nr 1437 – 1446]

CPL *Corpus Poetarum Latinorum uno volumine absolutum cum selecta varietate lectionis et explicatione brevissima* edidit Guilielmus Ernestus Weber, Francofurti ad Moenum 1833.

CSEL Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum, t. 1 – 138, Wien 1866 – 1986. [CSEL, t. 61; wyd. M. Lavarenne, t. 1 – 4, Paris 1948 – 1963]

DPAC Dizionario patristico e di antichità cristiane, t. 1-3, red. A. Di Berardino, Casa Editrice Marietti 1983 – 1988.

NBA Nuova Biblioteca Agostiniana a cura della Cattedrale *Agostiniana presso l' „Augustinianum“ di Roma*. Direttore P. Agostino Trapè, O.S.A. *Opere di Sant' Agostino*, edizione latino-italiana, Roma 1965 –

PL Patrologia Latina, ed. J. P. Migne, Paris 1841 – 1855. [PL, t. 59 – 60]

PSP Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy, 1-, Warszawa 1969 - .

SAEMO Sancti Ambrosii Episcopi Mediolanensis Opera. Tutte le opere di sant' Ambrogio, t. 1-24. Edizione bilingue a cura della Biblioteca Ambrosiana, Milano – Roma 1979 – 1991.

Komentarze do tych tekstów.

Pomoce leksykograficzne:

Słownik łańsko-polski, t. 1-5, red. M. Plezia, Warszawa: PWN 1998–1999.

Lexicon totius latinitatis consilio et cura Jacobi Facciolati, opera et studio Aegidii Forcellini alumni seminarii Patavini lucubratum adiecto onomastico cum appendicibus ab Aegidio Forcellini lucubratum, deinde a Iosepho Furlanetto emendatum et auctum nunc vero curantibus Francisco Corradini et Iosepho Perin emendatius et auctius melioremque in formam redactum, Padua 1940.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, Poznań-Warszawa 1990³.

Bihlmeyer K., Tüchle H., *Historia Kościoła. Starożytność chrześcijańska*, t. I, tłum. J. Klenowski, Warszawa 1971.

Samolewicz Z., Sołtysik T., *Składnia łańska*, wydanie poprawione pierwsze, oprac. K. Bielawski i A. Gorzkowski, Bydgoszcz: Wydawnictwo Homini 2000.

Literatura uzupełniająca:

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE ET LATINE. Textum Graecum post Eberhard Nestle et Erwin Nestle communiter ediderunt Kurt Aland, Matthew Black, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger, Allen Wikrigen. Textus Latinus Novae Vulgatae Bibliorum Sacrorum Editioni debetur utriusque textus apparatus criticum recensuerunt et editionem novis curis elaboraverunt Kurt Aland et Barbara Aland una cum Instituto studiorum textus Novi Testamenti Monasteriensi (Westphalia), Stuttgart 1979.

Podręczniki do literatury i monografie dotyczące twórczości wybranych łańskich autorów chrześcijańskich .

Gramatyki łańskie w innych językach, przede wszystkim Menge H., *Lehrbuch der lateinischen Syntax und Semantik. Völlig neu bearbeitet von T. Burkard und M. Schauer*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2000.

Słowniki łańsko-obcojęzyczne, np. *Latin Dictionary*, red. Ch. T. Lewis i Ch. Short, Oxford: Clarendon Press 1969.

Lausberg H., *Retoryka literacka. Podstawy wiedzy o literaturze*, przeł. A. Gorzkowski, Bydgoszcz: Wydawnictwo Homini 2002.

Pieńkos J., *Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki*, Kraków: Zakamycze 2003.

Tezaurus terminologii translatorycznej, red. J. Lukszyn, Warszawa: PWN 1998.

Słowniki języka polskiego:

Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN, red. A. Markowski, Warszawa 2006.

Inny słownik języka polskiego, red. M. Bańko, Warszawa: PWN 2000.
Słownik synonimów PWN, red. Z. Kurzowa, Warszawa 2006.
Słownik frazeologiczny PWN, oprac. A. Kłosińska, Warszawa 2005.